

Kansanterveyden
neuvottelukunta

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

- Mihin pyritään ja miten?
- Työ- ja toimintakyky
- Terveys- ja hyvinvointierot
- Elintavat
- Osallisuuden kokemus ja osallistumisen mahdollisuudet
- Tapaturmat ja väkivalta

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Mihin pyritään?

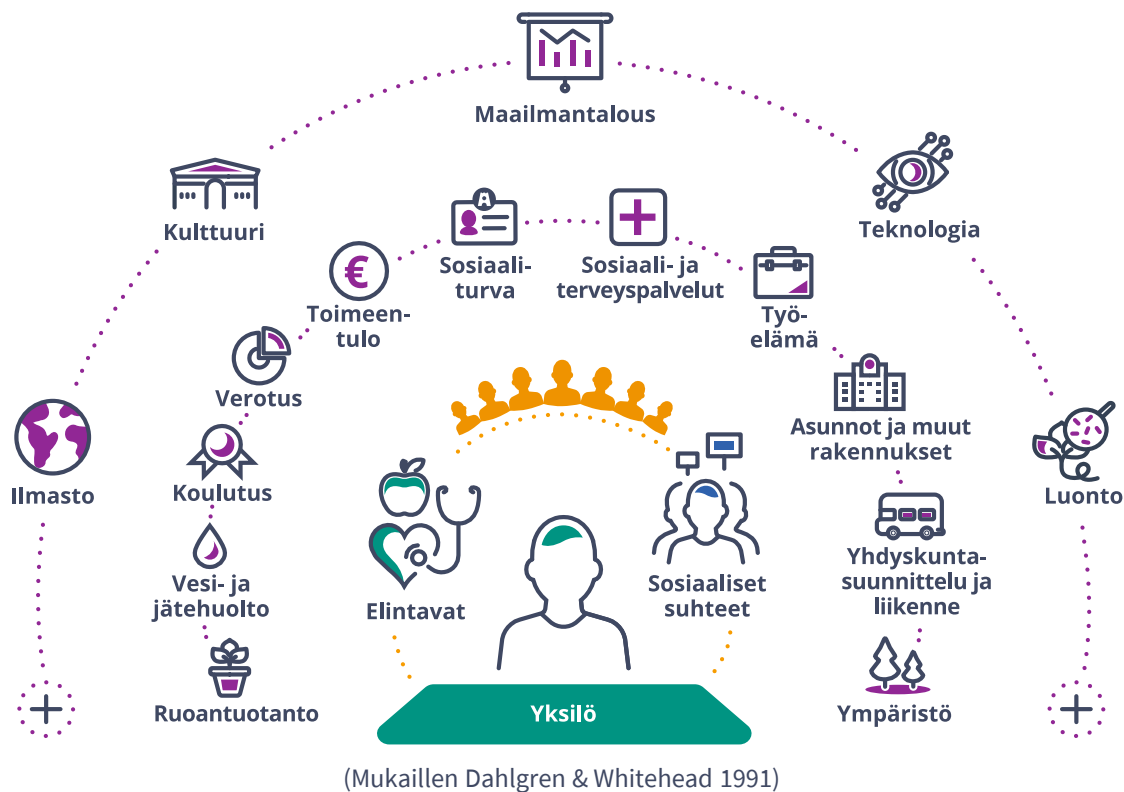
- Luodaan perusta työ- ja toimintakyvylle
- Kavennetaan väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja
- Edistetään ja ylläpidetään hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta
- Vahvistetaan mielenterveyttä ja ehkäistään päihdehaittoja
- Ehkäistään sairauksia, tapaturmia, väkivaltaa, syrjäytymistä ja osattomuutta

Työn kohdistuminen

Miten?

- Vaikutetaan kaikilla hallinnonaloilla terveyteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen sekä niiden taustatekijöihin
- Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä
- Kohdennetaan voimavarat suunnitelmallisesti

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

- Eri hallinnonalojen yhteistyöllä väestön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranee ja eriarvoisuus vähenee.
- Laaja tietopohja on hyvinvointijohtamisen perusta.
- Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistämällä vahvistetaan väestön työ- ja toimintakykyä.

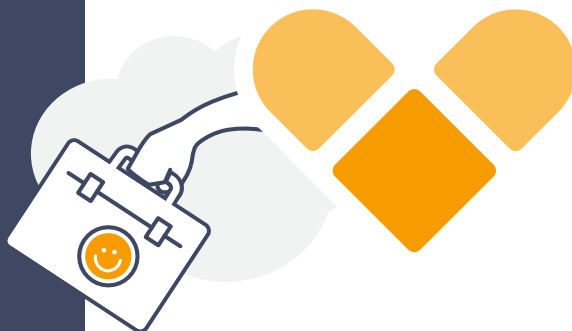
Miten?

- Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä, jota pysyvät yhteistyörakenteet ja vaikuttavat toimintamallit tukevat.
- Kohdennetaan voimavaroja ja konkreettisia toimenpiteitä keskeisiin terveyden, hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden haasteisiin.

Työ- ja toimintakyky

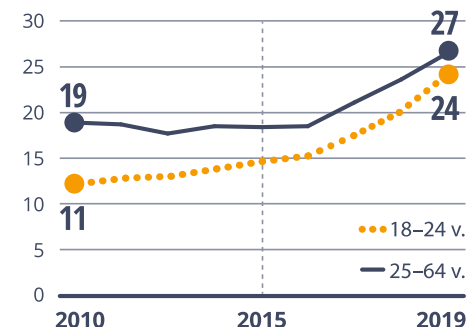
Suomalainen työelämä on laadultaan maailman parhaita.

Silti keskeisiä haasteita ovat:

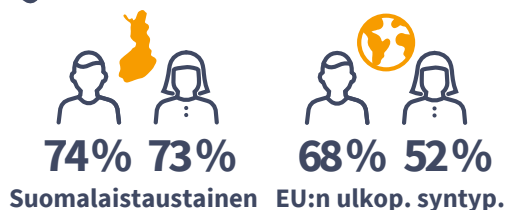

Mielenterveysperustainen työkyvyttömyys on lisääntynyt

(Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet/1000 vastaavanikäistä, Sotkanet)

Mielenterveyssyiden jälkeen tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ovat toiseksi suurin työkyvyttömyyden ja toiminnanvajauksen aiheuttaja. (Eläketurvakeskus 2019)

Työllisyysaste on matala, erityisesti ulkomaalaistaustaisten työllistyminen vaikeaa

(Eurostat 2019)

30-69-vuotiaat

Työikäisten työkyvyn ja iäkkäiden toimintakyvyn paraneminen on pysähtynyt

(FinTerveys 2017)

67% 63%

Perusaste

89% 83%

Korkea-aste

Koulutusryhmien välillä isot erot työkyvyssä

(Täysin työkykyisenä itseään pitävien osuus, FinTerveys 2017)

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

- Eri hallinnonalojen yhteistyöllä väestön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranee ja eriarvoisuus vähenee.
- Laaja tietopohja on hyvinvointijohtamisen perusta.
- Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistämällä parannetaan elinoloja ja kavennetaan väestöryhmien välisiä hyvinvointieroja.

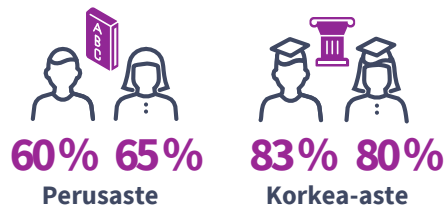
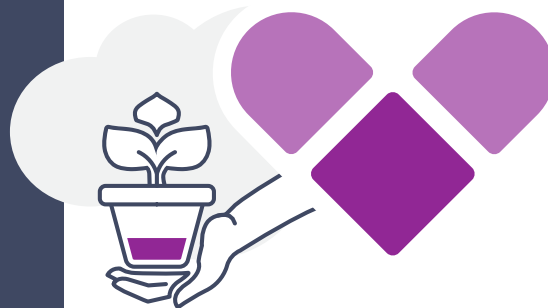
Miten?

- Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä, jota pysyvät yhteistyörakenteet ja vaikuttavat toimintamallit tukevat.
- Kohdennetaan voimavaroja ja konkreettisia toimenpiteitä keskeisiin terveyden, hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden haasteisiin.

Terveys- ja hyvinvointierot

Elinajanodote ja elämänlaatunsa hyväksi kokevien osuus kasvaa.

Silti keskeisiä haasteita ovat:

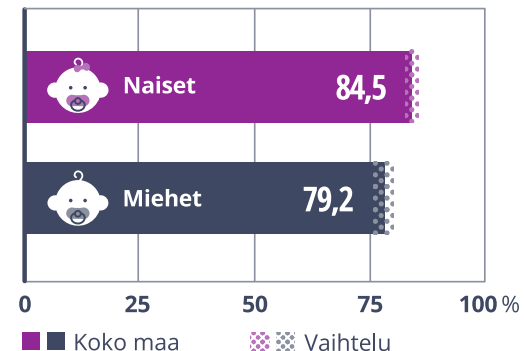

Korkeammin koulutetut kokevat elämänlaatunsa hyväksi yleisemmin kuin matalammin koulutetut

(FinTerveys 2017)

Sukupuolten ja alueiden välillä on eroja elinajanodotteessa

Vastasyntyneiden elinajanodotteessa sukupuolten välinen ero 5,3 vuotta. Maakuntien välillä lyhyimmän ja pisimmän elinajanodotteen ero tytöillä 2,5 vuotta ja pojilla 3,9 vuotta. (Tilastokeskus 2019)

Köyhyys yleistä yhden hengen kotitalouksissa ja yksinhuoltajaperheissä

Yhden aikuisen talouksissa lähes joka neljäs lapsi elää pienituloisessa taloudessa (Tilastokeskus 2018)

Viimesijaisen taloudellisen turvan tarve kasvanut

- Perustoimeentulotuen saajia (Kelasto 2020)
 - Pitkään perustoimeentulotukea saaneet, yli 10 kk (40 %, 2017)
 - Yhden hengen kotitalouksia (75 %, 2020)
- 75 % sosiaalityöntekijöistä on sitä mieltä, että ruoka-avun tarve on kasvanut (Sosiaalibarometri 2020)

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

- Eri hallinnonalojen yhteistyöllä väestön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranee ja eriarvoisuus vähenee.
- Laaja tietopohja on hyvinvointijohtamisen perusta.
- Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistämällä tuetaan terveellisten elintapojen omaksumista ja ehkäistään keskeisiä kansantauteja.

Miten?

- Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä, jota pysyvät yhteistyörakenteet ja vaikuttavat toimintamallit tukevat.
- Kohdennetaan voimavaroja ja konkreettisia toimenpiteitä keskeisiin terveyden, hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden haasteisiin.

Elintavat

Suomalaisten terveys ja elintavat ovat pääosin kehittyneet myönteiseen suuntaan.

Silti keskeisiä haasteita ovat:

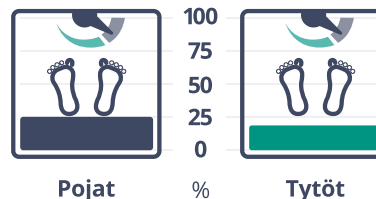

Ihmiset liikkuvat liian vähän

Terveysliikuntasuosituksen mukaisesti liikkuvat 18 vuotta täyttäneet (FinTerveys 2017)

Lihavuus yleistyy

2–16-vuotiaista joka neljäs poika ja lähes joka viides tyttö on ylipainoinen tai lihava (FinLapset-rekisteri 2019)

Terveyttä edistävissä ruokattottumuksissa on parannettavaa

Harva ylittää puoli kiloa kasviksia päivässä -suositukseen (FinRavinto 2017).

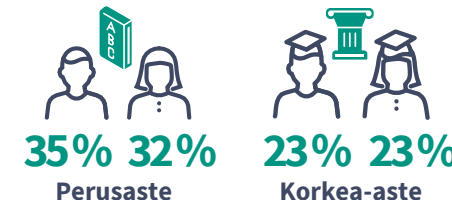
Alkoholi on eniten haittoja aiheuttava päihde Suomessa ja sen riskikäyttö on yleistä

Kaikesta juodusta alkoholista 78 % kuluu riskikäyttöön (Juomatapatutkimus 2016)

Sosioekonomiset erot tupakoinnissa ovat merkittäviä

(Päivittäin tupakoivat, Kouluterveyskysely 2019)

Aikuisten (30 v. täyttäneet) lihavuudessa eroja koulutusryhmien välillä

(FinTerveys 2017)

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

- Eri hallinnonalojen yhteistyöllä väestön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranee ja eriarvoisuus vähenee.
- Laaja tietopohja on hyvinvointijohtamisen perusta.
- Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistämällä tuetaan osallisuuden kokemusta ja osallistumisen mahdollisuuksia sekä ehkäistään syrjäytymistä.

Miten?

- Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä, jota pysyvät yhteistyörakenteet ja vaikuttavat toimintamallit tukevat.
- Kohdennetaan voimavaroja ja konkreettisia toimenpiteitä keskeisiin terveyden, hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden haasteisiin.

Osallisuuden kokemus ja osallistumisen mahdollisuudet

Ihmisten kiinnittymistä yhteiskuntaan on parannettu lisäämällä osallisuuden mahdollisuuksia ja palvelujen läpinäkyvyyttä.

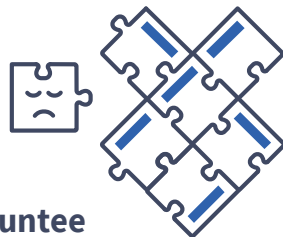
Silti keskeisiä haasteita ovat:

8%

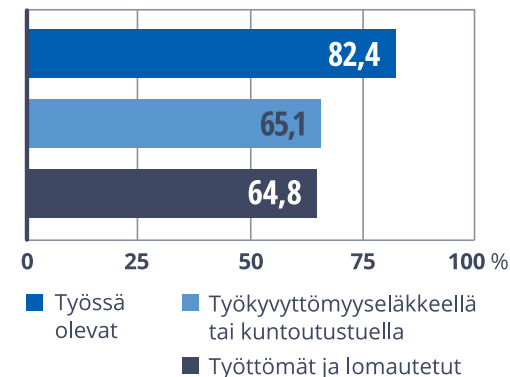
aikuisista tuntee itsensä yksinäiseksi

(Sotkanet 2018)

Työelämän ulkopuolella olevilla osallisuuden kokemus alhaisempi kuin työssä olevilla

(Osallisuusindikaattori, Leemann, THL 2017)

Ilman työtä tai koulutusta olevia 20–24-vuotiaita nuoria

(Tilastokeskus 2018)

38 000

69%

iäkkäistä ei käytä tai osaa käyttää sähköisiä palveluja

Yli 75-vuotiaat (STePS 2.0.)

Kaikilla ei ole mahdollisuuksia tai taitoja käyttää sähköisiä palveluja

Yli puolet on kokenut jonkin esteen sähköiseen asiointiin liittyen (STePS 2.0)

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

- Eri hallinnonalojen yhteistyöllä väestön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranee ja eriarvoisuus vähenee.
- Laaja tietopohja on hyvinvointijohtamisen perusta.
- Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistämällä ehkäistään tapaturmia, syrjäytymistä ja väkivaltaa.

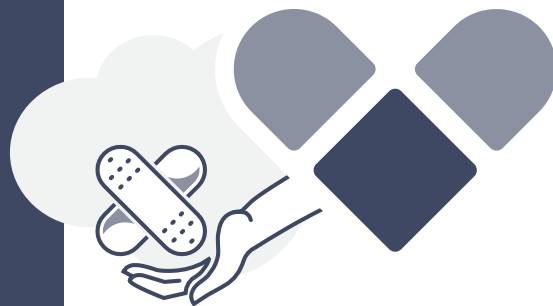
Miten?

- Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä, jota pysyvät yhteistyörakenteet ja vaikuttavat toimintamallit tukevat.
- Kohdennetaan voimavaroja ja konkreettisia toimenpiteitä keskeisiin terveyden, hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden haasteisiin.

Tapaturmat ja väkivalta

Suomi on maailman turvallisin ja onnellisin maa.

Silti keskeisiä haasteita ovat:

Tapaturmat ovat suomalaisten neljänneksi yleisin kuolinsyy, miehille tapahtuu tapaturmia enemmän kuin naisille

(Tilastokeskus 2018)

Kaatumiset ja putoamiset aiheuttavat suurimman osan tapaturmakuolemista

77 000

Tapaturman vuoksi erikoissairaanhoidon vuodeosastohoidossa (THL 2018)

Syrjimiskokemukset ja väkivalta aiheuttavat pelkoa ja turvattomuuden tunnetta.

30%

parisuhteessa olleista naisista on kokenut nykyisen tai entisen kumppanin tekemää väkivaltaa

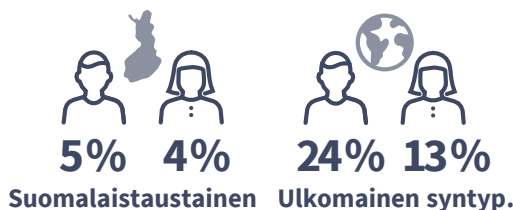
(Onko Suomi maailman turvallisin maa kaikille? Turvallisuuden toteutuminen eri sukupuolten ja väestöryhmien kannalta. KPMG 2018)

77%

täysi-ikäisistä perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhreista on naisia

(Tilastokeskus 2019)

Ulkomaista syntyperää olevat nuoret kokevat toistuvaa kiusaamista ja väkivaltaa enemmän kuin suomalaista syntyperää olevat nuoret

(Kouluterveyskysely, 8. ja 9. lk, 2017)